

ADATOK.

NAPIDIJAK ÉS UTI-SZÁMLÁK DEBRECZEN VÁROSA KÖZLEVÉLTÁRÁBÓL.

I.

1566.

Mai napon a senator urak által egyező akarattal határozatott, hogy midőn valakik ezután a senator vagy eskütt urak közül a város dolgában kiküldetnek, — biró ur mindegyiknek fizetést adjon, Budára személyenként 3 frtot, Szolnokig másfél frtot, Thokajig 50 denárt, Szakmárig 1 frtot, Gyuláig 1 frtot, Erdélyországba 3 frtot. Más helyekig is az utazás módja és kinek-kinek megérdemelt szolgálatához képest fizetni tartozik, hogy ezután biró ur ellen ne zúgolódhassanak.

(Latinból fordítva. Városi jkv. 1566. 130 l.)

II.

1570.

Emlékezetnek okáért.

A senator urak, a város közjáváért különböző helyekre kiküldött urakhoz illően mérlegelve a munkát és fáradságot, minden helynek és utazásnak nehézségeiért ezen díjakat állapították meg:

Erdélyi utra	---	---	---	---	---	---	---	---	---	3	frt
Budára	---	---	---	---	---	---	---	---	---	3	"
Szolnokra	---	---	---	---	---	---	---	---	---	1	" 50 dr.
Egerbe	---	---	---	---	---	---	---	---	---	1	"
Kassára	---	---	---	---	---	---	---	---	---	1	" 50 "
Diósgyőrrre	---	---	---	---	---	---	---	---	---	1	"
Tokajba	---	---	---	---	---	---	---	---	---	—	" 50 "
Szakmárra	---	---	---	---	---	---	---	---	---	1	"
Ecsedre	---	---	---	---	---	---	---	---	---	—	" 50 "

(Latinból.) Városi jkv. 1570. 48 l.

III.

1626.

Die 7. Februarii in generali Senatorum congregatione
deliberatum est de Aurigis Civitatis publicis:

hogyan azoknak a fizetése ilyen legyen:

Váradai utra fizetesség azoknak	5 frt.
Thokajig	5 frt.
Egréig	12 frt.
Szolnokig	10 frt.
Kassáig	15 frt.
Gyulafejevárig	25 frt.

A Bécsbe menőknek az időhöz és utazás körülményeihez képest jár a fizetésök.

(Latin szöveg után.) Városi jkv. 1626. 588 l.

IV.

1699.

Die 8. Januarii in Congregatione Senatus et Dominorum Seniorum.

Statutum est. Hogy a modo imposterum a ki Város dolgaiban a Nemes Tanács vagy Communitas közül expedialtatik Diernuma légyen, a Tiszáig, Váradig, Somlyóig, Csallóig és hasonló distantiaju földig napról napra dr. 40. A Tiszántul pedig és tovább akármelley felé dr. 75.

Városi jkv.

V.

1696.

Ez uti számlát két, negyedív nagyságú papírlapon találtam számozatlan és rendezetlen iratok között. A Pozsonyban, Bécsben járt deputátus nem jegyezte alá a nevét. De valószínű, hogy a küldöttség vezetője Pósalaki János senator, elébb notarius volt, aki abban az időben többször megfordult az udvar körül és a tárnokszéki üléseken.

O. A. M. D. G.

Posoni utazásbeli költség a die 11 8-bris 1696.

	f.	dr.
Die 11. Octobris Csegénn révésznek attunk	---	68
Nánai Bürökönn hálván, abrakra, szénára	---	1 66
13. 14. Pestenn szénára	---	94
Ételre, italra, fürödésre	---	3 26
Révésznek, muskatélyosoknak	---	72
15. Veresváron hálván, szénára, szállásért, italért	---	99

Neszmélyen két sák zabra	2·44
Ételre italra	56
Győrhenh kapuban	14
Zabra	96
Szénára	36
Ételre, italra	86
16. Mosonbann hálásért, étel, ital széna	3·06
17. Jandorffon szénára, borra	40
Posonban két Dunán	68
Serre	45
18. Szénára, abrakra	3·86
Két konc papyrosra	54
Tentára üvegestül	24
Ételre, italra	1·86
19. Ételre, italra	1·86
20. Ételre, italra	1·74
Szekér csinálásra	48
21. Ételre, italra	92
Szövetnekre	34
22. Ételre, italra	1·94
Gyertyára	38
23. Ételre, italra	1·95
Hájra szekér kenni	38
Sz. Péteri Ferencznek, N. Pálnak, Sáfárnak, Pósalaki Andrásnak karasiára két-két Rh. for.	9·60
Corpus juris hungarici	12
Nánási István pinczetokjára	2·45
Magam pincze tokjára	1·80
24. Ételre, italra	2·45
Fa olajra	45
Gyertyára	30
A szekereket haza bocsátván, uti költség	11·22
25. Ételre, italra	2·53
26. Ételre, italra	1·94
27. Ételre, italra	1·96
Negyed rész szalonnára, egy orjára	4·40
Bécsből hozatott egy font Caffera finsásdul	3·60
Egy font nád méz	90
28. Ételre, italra	1·96
Mosásért	34
29. Ételre, italra	2·24
30. Mester Juratusa, B. V. Notarius, vendégünk lévén, ételre, italra	3·94
Papyrosra	34
Városok közzé discretiora	2·40
Városi követek költségére	3·60
Tentára colomarisra	68
31. Ételre, italra	2·63
Juratusnak expeditioért	4·80

November.

Die	1. Novembris. Ételtre, italra	2:92
	2. Ételtre, italra	2:84
	Gyertyára	36
	3. Ételtre, italra	2:89
	Ország követinek kölcségre	3:60
	Várasiak újab követtségére, tavalyi minden ezerre egy-egy friot	24:—
	4. Ételtre, italra	2:95
	5. Sárándi Urnak uttyára	30:60
	Tamási Istvánnak uttyára	7:20
	Sárándi uram csizmájára	3:60
	Staffetára attunk	30:60
	Sárándi uram aprólék kölcsége	4:18
	Ételtre, italra	2:56
	6. Ételtre, italra	2:46
	7. Ételtre, italra	1:98
	8. Ételtre, italra	2:16
	9. Ételtre, italra	1:48
	10. Ételtre, italra	2:34
	11. Ételtre, italra	2:46
	12. Ételtre, italra	3:84
	Magamnak csizmára, patkó, sarok	3:56
	Kapczára	36
	Fél font nádméz	52
	Andrásnak csizma, patkolás	3:—
	Szathmárinak csizmára, patkó	3:74
	Skatula	14
	13. Órák válttságára	5:14
	Postákra	1:20
	Pap Ferencz urnak karasiára	5:74
	Postára	34
	Pincze tokot vettem	4:20
	Bort belé töltöttem az utra	2:52
	Gyermek csizma csináltatásra	1:36
	Ételtre, italra	2:45
	14. Bécs felé indulván, Gazda Asszonynak, szénáért, fáért, hitelben hordott serért és egyéb konyhára valókéért, szállásért, szolgálónak, gyermekeknek attam	25:06
	Regespurgban élésre esett	2:04
	Bécsbenn érkezvén estve, szekeresnek fizettem	7:20
	Vacsoráért	1:92
	15. Ételtre, italra	2:98
	16. Ételtre, italra	3:65
	17. Ételtre, italra, negyednapi szállásért, fütésért, ágyért fiz.	4:80
	Trogernek költözésért	28
	Az uj szálláson vacsorára	60

Summa 329:72

(A számla többi része hiányzik.)

VI.

1736.

A város ablegatusát ennél az útnál sem ismerjük. Valószínű, hogy e hosszú erdélyi utazás az enyedi kollegiumnak Debreczennel szemben támasztott követelése ügyében történt. Debreczen városa ugyanis ahogy 1693-ban ismét szabad királyi várossá lett, vonakodott tovább is fizetni az enyedi kollegium számára az erdélyi fejedelmék által oda rendelt 2000 frt földesúri censust. Nem is fizette, miből félszázados controversia támadt, mely a helytartótanács beavatkozása következtében végre is azzal végződött 1760 körül, hogy Debreczen, bár időközben hajlandó volt 8000 frttal végkielégíteni az enyedi főiskolát, egy krajczárt sem fizetett.

Anno 1736 die 15. Februarii. Megindulván Erdélyországába a Tek. Nemes Tanács parancsolattyából, magam kölcségesen lévén, e szerint költöttem:

Debreczenből való kiinduláskor.		f. dr.
Két öreg fejr kenyer vétele	---	56
Egy köz kenyer vétele	---	18
Egy fel vött sertés oldal vétele	---	36
Egy disznó fő vétele	---	15
Két jó fazék étel készítettése	---	62
8 icze bort töltettem az utra per d. 6	---	48

Az Almásvölgyi Vendégfogadóban.

Szénáért fizettem	---	12
2 Gyertyáért adtam	---	3
Hálásért, magunkért vettek	---	4
Négy lovak állásáért	---	8

Az Apáti Vendégfogadóban.

Szénáért	---	12
Borért	---	12
Fáért és sóért	---	6

Nemz. Szénás József Uram Vendégfogadójában.

Szénáért adtam	---	12
Borért fizettem	---	18
Szállásért és sóért	---	12

Somlyón.

A lovak patkolásáért a kovácsnak	---	18
----------------------------------	-----	----

Recsében.

Szénáért fizettem	---	12
Egy icze borért	---	6
A Meszesre felvontató 4 ökrös embernek adtam	---	34

Magyar Egregyen.

Egy véka zabot vettem	12
Szénáért	6
Borért adtam	12
Ételért adtam	12

'Somboron.

Szénáért	9
Borért	9

Berénden.

Szénáért	12
Ételért	12

Kolozsvárott.

A kosi correctiójáért és patkolásért a kovácsnak	42
Borért	12
Zabért adtam	36
Ételért adtam	42
A szolgálónak főzésért és ágyvetésért	12

Mélt. Gróf Bethlen István Ur vendégfogadójában.

Szénát vettem	12
Ételért adtam	21
Borért	12

Az Ó-Tordai Vendégfogadóban.

Szénát vettem	24
Egy véka zabért	12
Ételért fizettem	28
Borért	12

Felvinczi Vendégfogadóban.

Ételért	12
Szénáért	6

Enyeden, egy hétig lévén.

Konyhára való hust vétettem	1 12
Szénáért fizettem	1 42
Abrakot vettem	1 32
Borért fizettem	75
A lovak patkóit szegeztettem	12
Mosásért fizettem	18
Sz. Miklós felé indulván, 3 fazék ételt készítettem	42
Csombordnál a Maroson a révészeknek adtam	12
A kalahuznak fizettem	12

Sz. Miklóson.

A Gazdasszonynak szállásért és főzésért adtam	24
Borért adtam	28

Die 6. Marty. Sz. Miklósról haza felé indultam.

A Sz. Miklósi kalahuznak adtam	6
--------------------------------	---

N. Lakon a Vendégfogadóban.

Szénáért, abrakért, étel adásért és hálásért adtam	48
Borért adtam	12
A n. laki kalahuznak	6
A Maroson a Révészeknek vissza jöveit	14

Orbán Elek Uram Vendégfogadóban.

Ételért adtam	12
2 Véka abrak vétele	24
Szénát vettem	12
2 Éjtél bor vétele	12

Tordán.

Ételért fizettem	18
Borért	12
Egy Ejtél árpa Ser vétele	4

M. Gróf Bethlen István Uram Vendégfogadóban.

Ételért adtam	14
Italért	6
Szénáért	6

Kolosváratt.

Egy fel vett Oldal vétele	36
A lovak patkóit szegeztetvén	18
Hájjat vétettem a kocsi kenésére	18
A Gazdasszonynak szállásért, istállóért	36
Reggeli italt az utra vettem	12
Két vonó lovakért adtam	14

Berendi Vendégfogadóban.

Ételért, italért, szénáért	36
----------------------------	----

A Dali vendégfogadóban.

Ételért fizettem	28
Szénáért	24
Abrakért	30
4 lótul istálló bért vettem	8
Borért adtam	14

Magyar Egregyen.

Ételért adtam	15
Borért adtam.....	12
Szénáért	6
A Meszesen való 6 ökör forspontért fizettem	1·80
Tek. Biró Uramnak küldött 2 levélért a postára	16
A Tek. Nemes Tanács leveléért fizettem a postára.....	8

Récsében.

Ételért és szénáért	18
---------------------------	----

Somlyón.

Hájjat vétettem a kocsí kenni.....	14
Reggeli italt töltettem az utra.....	12

Nemz. Szénás József Uram Vendégfogadójában.

A Somlyai 2 ló forspontért adtam	14
Szénáért	12
Ételért és italért.....	24
A Petri kalahuznak és két ló forspontért	12

Székelyhidi Vendégfogadóban.

Ételért és borért	24
Abrakért	12
Szénáért	6

Monostoros Pályi Vendégfogadóban.

Ételért adtam	48
Borért.....	30
Szénáért	24
A kocsisnak és a N. Város levél hozó katonájának égett borra	6

Tota summa facit f. 23·53

Ezeket kifizette Senior Uram.

NB. Érkeztem haza Erdélyből die 16. Martij 1736.

(A városi levéltár számozatlan és rendezetlen csomóiból.)

VII.

1737.

Számadásim

nekem alul írtnak Posonyi és Bécsi utaimrul, a hová a N. Város dolgában, nevezetessen peng in materia rectificationis Portarum, et restantiarum Taxae Diaetalis ac Census Regii deputaltattam, indulván die 12. 9 bris és haza jövéen 21 X-bris 1737.

Perceptio

f. hung. d.

Perceptor Harangi Demeter Uramtul percipialtam a végre
die 12 9-bris 737

440·88

Erogatio.

Die 12-a 9-bris 737. Innét hazul meg indulván Hortobágnál a kocsisnak tölttettem 1 Iceze bort	9
Die 13. Füreden a szél miatt fél nap napolván, hogy a Tiszán által nem mehettünk, délbe és este 1 pint bort a kocsisnak	12
A kis Birónak és mellette valóknak, a kik szénát adtak a Város 4 Lova számára, 1 pint bort tölttettem	12
Die 14. 9-bris. A Szélben a Tiszán által költözvén, a Révészeknek Bibaléra adtam	42
Die eadem. Átányon Délben 1 Iceze bort a kocsisnak	6
Die eadem. Apátiban hálván, Tábori nevű Gazdánknek szénáért 1. Iceze bort a kocsisnak	34
Die 15. 9-bris. Ugyanott reggel vettem 2 Véka abrakot, Árpát à dr. 34	68
Die Eadem. Délben Berényben szénáért	12
Borra a Legénynek	6
Die eadem. Este a Kátai Vendég fogadóban szénáért	48
Allásért a 4 Lótul	8
Pályinkára Füreden és Kátán a Kocsisnak	5
Die 16. 9-bris. Kereszturban szénáért adtam	12
1 Iceze borért a kocsisnak	8
Die eadem et 17. 9-bris. Pesten szénáért a Griff Vendég fogadóban Istállóbert egy északára ugyanott	50
A kocsisnak Molnár Jánosnak a Lovakra és magára hazáig	2 04
Die eadem 17. 9-bris. Pestrül a Dunán Budára költözvén, a Tragernek adtam az Elephant Vendég fogadóig	28
A Hidon érette a Révészeknek	6
Die 18. 9-bris. Indultunk Győr felé Budáról és fizettem szekérbért Budai Hans Gerg Csáblinak magamtul és velem lévő Deáktul Győr	8 40
A Kocsisnak Cárólynak Itál pénzt	14
Die 21. 9-bris. Indulván Posenba, fizettem szekérbért Győri kocsisnak Szabó Jánosnak Posonyig	2 40
Bibalét neki	14
A Tragernek, a ki a Hidtul a Rosa Vendég fogadóig segítette egyet másomat hozni	24
Die 23. Cameralis Expedito Jungel Urnak adtam recognitiou, hogy in materia restantiarum Censur Regii et Taxarum Diaetalium bizonyos Actakat velem communicalt	9 96
Die 24 et 25 9-bris. Postára adtam levelekért	32
Die 26 9-bris. Érkeztem Bécsbe Posenbul, fizettem Szekér bért Castl nevű kocsisnak kettőnkül mint hogy másokkal edgyütt mentünk	3 60
Die 27 9-bris. Mélt. Referendarius Gyöngyösi Urnak Commisioim szerint adtam honorariumba 24 Aranyakat a fl. 4 dr. 98 számlálván, teszen	119 52
Eadem. Hogy Ref. Gyöngyösi Uramhoz mentem Gensemdorffra adtam a kocsisnak, a ki oda vitt, mert sáros ut volt	60
Eadem. Postára adtam	40

Die 28. 9-bris. Vettem a Tanácsházba, melyet resignaltam is ide haza egy Magyar Országi Nagy Geographica Mappát	1 50
1/2 Funt Spanyol Viaszszat vettem a N. Város számára mellyet Notarius Pándi Uram kezéhez resignaltam	1 02
Diebus 29. 30 9-bris. Postára levelekért	64
Item Ref. Gyöngyösi Uramhoz menvén az Opinio Referdája urgealására, adtam a szekeresnek	34
Egy kocz papirossat vettem az Irásokhoz	22
Diebus 3. 4. X-bris. Postára	32
7-a X-bris. Ismét a Postára	56
8-a X-bris 1/2 tb. Garmond Apostrophuser Grosman Samuelnek adtam	36
mellyet itthon Typographus Margitai Uram resignaltam. Commissarius Secretarius De L'Épine Uram discretioban vettem egy özet a'	6 30
Ugyanoda egy pár fáczánt, hogy a rajtunk által menendő 6 Jaxoniai Regementeknek el fordításában a resoltalt Expeditiot accelerallya	3 12
Egy Lakájának avagy Deákjának adtam	34
Consiliarius és Commissariatus Cancellariae Director Lewenegg Uram honorariumba vettem Kuntz Jacob Uramtul egy általag Tokai bort juxta Quietantium 80 Rhen. forinton, teszen	96 —
A Tragernek, a ki a bort a házhoz vitte	24
Ugyan Kuntz Uramnak azon két Rhen. forintot megfizettem, a mellyet bizonyos Irás communicatiojáért Ref. Gyöngyösi Uram Deákjának a N. Város helyett fizetett juxta eandem Quietantium	2 40
Diebus 10. 11. X-bris. Postára Levelekért	80
Die 11-a. Ismét Ref. Gyöngyösi Uramhoz menvén, adtam a kocsisnak szekér bért	38
Hartmayer Samuelnek Kuntz Uram Deákjának Biró Uram itt fen létében a N. Város dolgában tett Irásiért Biró Uram Commissiojára adtam recognitioul	2 40
Bécsbül meg indulván érkeztem Pestre 15 X-bris a holott Paul Czedl Pesti kocsis szolgájának Gergelynek fizettem Bécsbül Pestig szekér bért	10 80
Die 16. X-bris. Pesthi Gazdámnak Paacsics Emanuelnek, hogy a nála lévő N. Város két szalonnáját a Padlásra kötette, adtam a Legények számára	28
Die 20. X-bris. Fizettem említett Pesthi kocsis Paul Czedlinek Gergely szolgája kezéhez a Tiszáig szekérbért	12 —
Bibalét neki	48
A Tisza zajja miatt a Pesti kocsist vissza kellett vennem és Ladikon a jég között Fürednél által költözvén, adtam a Révészeknek Bibalét	70
Die 21. X-bris. Füreden fogadtam Kovács István nevü kocsist, a ki bennünket hazáig hozott, fizettem neki	3 60
1 Pint borra neki	18

Eadem. Kállai Sámuel Deáknak, a ki velem Deák gyanánt volt, minthogy nagy részént az uton és Bécsben is velem evet, jöllehet gyakrabban töbre ment, mindaz által tudok ételére és italára naponként a dr. 30—40 napra	12.—
Csizmára adtam néki ide haza	2·40
Summa	310·92
Diurnumom a 12-a 9-bris usque 21 X-bris 737 inclusive 40 napokra a fl. hung. 3 teszen	120.—
Die 9-a X-bris. Adtam iffju Maróthi György Urnak honorariumba juxta Quitantiam	9·96
Summa erogatorun fl.	440·88
P. H.	Szeremley Sámuel mpr.

(A városi számvevőség számozatlan iratai közül.)

Közli: Zoltai Lajos.

HÁZ ÉS TANYAFÖLDEK OSZTÁSA DEBRECZENBEN A XVIII. SZÁZAD ELSŐ FELÉBEN.

Az alább közlött szabályzatok azokat az utasításokat tartalmazzák, amelyek Debreczen városában a XVIII. század első felében zsinórmértékül szolgáltak egyfelől a *forgó* vagyis *házután* való, másfelől a később már *tanyaföldeknek* nevezett *béres-földeknek* a polgárok közt folyt kiosztásánál. A ház után való földek rendesen *Ondód* és *Czucza* nevű területeken (a város saját tereinumai 14 000 kat. hold kiterjedéssel) osztattak ki, még pedig mindig ingyen, mint a belső fundusok tartozékai. A béresföldeket az 1854. évig zálogjogon birt praediumokon (Hegyes, Macs, Elep, Ebes, Szepes, Kösizseg, régebben még Szent-György és Zelemér is) kapták a polgárok; rendesen csekély évi bér (census) mellett; például egy nyilasért (5 kat. hold) egy időben csekély 30 denárt fizettek. Néha pedig egészen díjtalanul használhatták, legfelebb dézmát szedett érte tőlük a nemés város.

1744. Die 16. Martii Instructiojok.

Deputatus Uréknak micsoda módot tartsanak a *forgó* vagyis *ház után* való *földeknek* el osztásában, melyek minden 7-dik esztendőben el szoktak osztatni, a mely idő ebben az esztendőben ismét elő fordult.

1-o. Ugy tetczenek, hogy ezen ház után való földeken lévő szállások eránt az 1739. esztendőben 29 Apr. lelt végezés ellen . . . (olvasatlan szó) mindazonáltal a T. N. Tanács és Communitas approbatiójának submittaltatik.

2-o. Hogy a földosztásban mind felső mind alsó járason egyenlőség observáltassék, egy-egy nyilasnak szélessége 25 öl legyen, melynek elintézésére két egyenlő mérő kötelek vagy lánczok csináltassanak.